

یادداشت

روح...مدیر آکاشناس مسائل روسیه

ما و بریکس

سران گروه بریکس خبر داد.

در همین باره لازم می‌دانم چند نکته را درباره موانع احتمالی بر سر راه کشور برای بهره‌گیری از ظرفیت‌های سازمان‌هایی نظیر بریکس و شانگهای بیان کنم. اشتباه ما در بهره‌گیری از ظرفیت پیمان‌هایی نظیر بریکس و شانگهای این است که اهمیت این سازمان در شرایط فعلی تحولات جهانی را نمی‌دانیم و هنوز گمان می‌کنیم ساختارهایی که بر مبنای رویکرد غربی و آمریکایی باشند، راهگشا هستند؛ لذا این ظرفیت را به صورت ویژه در دستور کارمان قرار ن داده‌ایم.

نکته دوم این است که با خطای بزرگی که وجود دارد، بریکس و شانگهای برای ما عمده‌تا کارکرد تبلیغاتی دارند.

به‌طور قاطع اعلام می‌کنم که صرف بیانیه خواندن، کار تبلیغاتی کردن، عکس یادگاری گرفتن و ماموریت دولتی رفتن مشکلی از ما حل نخواهد کرد. این سازمان‌ها در حوزه اقتصادی، تابع اقتصاد آزاد هستند و حضور چند تاجر قدرتمند که بتوانند قرارداد ببندند، می‌تواند از حضور چند وزیر هم موثرتر باشد.

لذا ما باید نگاه‌مان را نسبت به سازمان‌هایی نظیر بریکس و شانگهای از وضعیت پست محور و صندلی محور خارج کرده و با تحولات جهانی حرکت کنیم.

امروز اقتصاد جهان با حرف یک وزیر یا وکیل حرکت نمی‌کند، بلکه بر مبنای تجارت واقعی توسط تاجر حرکت می‌کند. در بریکس برای تاجر فرق نمی‌کند که شما وزیر هستید یا سفیر یا وکیل، بلکه برایش این مهم است که شما چه ظرفیتی برای تبادل عرضه می‌کنید.

بنابراین ما باید مسیر تجاری کشور را باز کنیم و نگاه مسئولان از حالت دولتی و تشریفاتی بیرون بیاید و وارد یک نگاه اجرایی عمل‌گرایانه شویم و موانع را برای تجارت به‌طور واقعی برطرف کنیم.

بنابراین باید بدانیم بریکس و شانگهای از ما چه می‌خواهند و ما چه برنامه‌ای برای این سازمان‌ها و نهاده‌ها داریم. برای ما حوزه ترانزیتی به‌صورت ویژه، اهمیت دارد. از طرف دیگر، دستگاه‌های متولی در کشور از جمله سازمان بنادر و کشتیرانی، وزارت راه‌وشهرسازی و بانک مرکزی باید پاسخگو باشند که در حوزه رفع موانع زیرساختی، چه اقدامات و کارهایی انجام داده‌اند.

وقتی امورات ماگزارش محور شوند، این‌طور می‌شود عملکرد سازمان‌ها و دستگاه‌ها را ارزیابی کرد. ارائه برنامه کلان راهبردی قابل اجرایی غیرشعاری در حوزه داخل براساس درخواستی که بریکس و شانگهای از ما دارند، گزارش‌گیری دقیق از دستگاه‌هایی که متولی بریکس و شانگهای هستند و سوم پیگیری از دستگاه‌های ذی نفع، می‌تواند منافع ما از بریکس را تامین کند.

اگر این اقدامات صورت بگیرد، می‌توانیم تاثیرات این سازمان‌ها در اقتصاد داخلی‌مان را ببینیم. اگر بخواهیم رویکردهای قبلی را که عمده‌تا دولتی محور و جلسه‌محور هستند، ادامه بدهیم، نمی‌توانیم از ظرفیت‌های بریکس استفاده کنیم، البته من مخالف برگزاری جلسات میان سران دولت‌ها نیستم اما این جلسات باید پیوند برنامه محور پیدا کنند.

از طرف دیگر لازم است این نکته را یادآور شوم که باید از هر نوع معطل کردن سیستم با هدف رفع تحریم خودداری کنیم. هم‌زمان که داریم برای رفع تحریم‌ها تلاش می‌کنیم باید بسترهای لازم برای بهره‌مندی از ظرفیت سازمان‌هایی نظیر بریکس و شانگهای را هم به‌وجود آوریم.

هند و روسیه در شرایط عمیق تحریمی که غرب هم اکنون در حال تحمیل بر مسکو است، همکاری‌های راهبردی جدی دارند. آفریقای جنوبی و هند بریکس را جدی گرفته‌اند و دارند به صورت ماهانه، نشست‌های معطوف به نخبگان برگزار می‌کنند تا بتوانند افکار عمومی خود را نسبت به این نهاد آماده و قابل‌پذیرش کنند.

ما نیز علاوه بر بحث‌های اجرایی، بایستی نسبت به قابل‌پذیرش شدن بریکس در افکار عمومی خودمان، اقدامات لازم را صورت بدهیم.

به‌عنوان بحث پایانی، لازم است به برخی اقدامات عملی که ایران در ارتباط با بریکس صورت داده نیز اشاراتی داشته باشم. با توجه به این‌که بریکس، دارای شبکه بانکی و یک بانک مشترک برای اعضایش است، تهران نیز اعلام آمادگی کرده که در این شبکه حضور داشته باشد. اگر این عضویت بانکی جدی باشد، ایران می‌تواند از فرصت مبادلات تجاری با اعضای بریکس استفاده کند.

همچنین گفتنی است که بخش قابل‌توجهی از مبادلات مالی در بریکس، براساس پول‌های ملی صورت می‌گیرد که این امر مزیت بریکس به شمار می‌آید. البته همه اینها در گرو آن است که ما از کلدیوازه‌ها و رویکردهای شعاری و نمایشی و بیانیه‌محور خارج شویم و به صورت عملی و واقع‌بینانه به مسائل و موضوعات نگاه کنیم.

خبر

سران ایران و مالزی با انتقاد از سیاست‌های آمریکا و برخی کشورهای غربی در قبال مردم غزه، حمایت‌های رسانه‌ای و تسلیحاتی این کشورها از رژیم صهیونیستی را برخلاف ادعای دفاع از حقوق بشر و تلاش برای برقراری آتش‌بس در غزه و موجب تداوم جنایات این رژیم علیه مردم مظلوم و بی‌دفاع غزه دانستند.
مسعود پزشکیان، رئیس‌جمهور کشورمان و انور ابراهیم، نخست‌وزیر مالزی در گفت‌وگویی تلفنی ضمن

اقدام هماهنگ کشورهای اسلامی برای توقف کشتار در غزه

مرور آخرین وضعیت روابط فی‌مابین، تحولات جاری در منطقه به‌ویژه مذاکرات در حال انجام برای برقراری آتش‌بس در غزه را بررسی کردند.
سران دو کشور در این گفت‌وگوی تلفنی با انتقاد از سیاست‌ها و اقدامات آمریکا و برخی کشورهای غربی در قبال مردم غزه، حمایت‌های رسانه‌ای و تسلیحاتی این کشورها از رژیم صهیونیستی را برخلاف ادعای دفاع از حقوق بشر و تلاش

همسایه‌گرایی؛ راهبرد کانونی سیاست خارجی ایران

احیای راهبرد همسایه‌گرایی دولت سیزدهم باید در دولت چهاردهم با قدرت ادامه پیدا کند

نیست، انتخاب همسایگان برای توسعه و روابط و تعامل و همکاری هم یک گزینه نیست، بلکه انتخابی اجتناب‌ناپذیر است.
کاملاً طبیعی و بدیهی است که چالش‌های همسایگی می‌تواند در هر لحظه از روابط بین کشورهای همسایه وجود داشته باشد؛ همسایگی می‌تواند مجموعه‌ای از اشتراکات، نگرانی‌ها و ادعاها باشد؛ برنامه‌ریزی‌ها باید به‌گونه‌ای باشد که سیاست خارجی تعیین‌کننده همسایگی نباشد، بلکه این همسایگی است که باید شکل دهنده به سیاست خارجی باشد.
سیاست خارجی کشور ما باید بر این اساس نوشته و اجرا شود.

سیاست خارجی مبتنی‌بر همسایگی می‌تواند همیشه تحت‌تاثیر سه عامل مخرب باشد؛ ضربات خردکننده طرف‌های ثالث، برخی کلیشه‌های فرهنگی نادرست بازمانده از گذشته یا برخی نگرانی‌ها که هرلحظه می‌تواند روح و روان سیاستمداران و یا افکارعمومی کشورهای همسایه را تحت‌تاثیر قرار دهد، برای رویارویی با این سه عنصر مخرب، ارتقای صبر، سلط شناخت و درک از اهمیت همسایگی و شناخت دقیق از قبیله و ریشه برخی از کلیشه‌ها و نگرانی‌ها، بسیار حیاتی است.
تجربه ثابت کرده است برخی از کلیشه‌های رسوب‌کرده در افکارعمومی کشورهای همسایه به‌مرور و با گذشت زمان، به‌نوعی همزیستی با یکدیگر می‌رسند و ساخت متفاوتی از آنچه همسایگان در فضای رسمی دنبال می‌کنند، برای خود پیدا می‌کنند.

روابط ما با همسایگان همچنین می‌تواند متأثر از روابط همسایگان با یکدیگر نیز باشد.
سیاست خارجی هوشمند، خردمندانه و هوشیار می‌تواند از چنین موانعی در همسایگی نیز به‌سادگی عبور کند.
سیاست همسایگی و سیاست خارجی مبتنی‌بر همسایگی می‌تواند سخت‌ترین بخش از سیاست خارجی هر کشور باشد؛ دولت چهاردهم باید در سیاست خارجی بیشترین وقت و انرژی خود را روی سیاست خارجی مبتنی‌بر همسایگی بگذارد.
در سیاست خارجی مبتنی‌بر همسایگی، از دوره دولت شهید رئیسی و با تحركات و روابط دوستانه وزیر امورخارجه شهید دولت سیزدهم با برخی هم‌تایان خود در کشورهای همسایه و با وجود بحران‌های متعدد پیرامون ایران، زیرساخت‌های خوبی باقی‌مانده است که می‌تواند آورده و میراث خوبی برای سیاست خارجی دولت چهاردهم باشد؛ راهی که بسیاری از موانع آن برداشته شده است و می‌تواند در دولت جدید ادامه یابد.
روشن است که این به معنی محدودکردن سیاست خارجی به یک بعد همسایگی نیست.
سیاست خارجی نیازمند تغذیه از منابع مختلف است که یکی از آنها و البته از جمله مهم‌ترین آن‌ها، همسایگی است.
به همان میزانی که همسایگی در فرهنگ و ارزش‌های ملی و اسلامی ایرانیان حائز کرامت و فضیلت است، سیاست خارجی همسایگی نیز باید بر همین اساس تدوین و اجرا شود و کاملاً خردمندانه است که جمهوری اسلامی ایران نیز چنین نگاه و انتظاری از همسایگان تاریخی خود داشته باشد.

بین همسایگان است؛ در هر گوشه‌ای از جهان هر جا دیدید دو همسایه در مسیر مشترکی از توسعه قرار گرفته‌اند، سر رشته آنچه رخ داده است را در همین اشتراکات بیابید که همسایگی را بستری برای توسعه ساخته و یا به پای فناوری‌ها و تحولات، خود را منطبق ساخته‌اند.
همسایگان رقابتی اجتناب‌ناپذیر در بهره‌برداری از فرصت‌های توسعه در سطح منطقه‌ای و جهانی هستند، باید با آنها گفت‌وگو کرد، نگرانی‌های آنها از طرف‌های ثالث را شنید و هرکسی ستون خود را روی سقفی که همه زیر آن قرار گرفته‌اند، برند تا همه احساس امنیت و آرامش کنند.
به آن میزانی که همسایگی انتخابی

در پرتو چنین تحولی در سایه فناوری‌ها، حتی کشورهای کوچک جزیره‌ای نیز که زمانی در دور‌دست‌ترین مناطق جهان که برخی از آنها همسایه‌ای جز آب‌های اقیانوس‌ها نداشتند، به‌راحتی حضور و تاثیر خود را بر مناسبات و روابط بین‌الملل را هر روز پرنگ‌تر می‌کنند و هرکدام در حال تبدیل‌کردن خود به همسایه‌ای برای تمام کشورهای جهان می‌باشند.
باوجود نگاه واقع‌گرایانه و شاید بدبینانه‌ای که در سطور بالا به آن اشاره شد، آنچه که می‌تواند استعداد تعامل و همکاری بین همسایگان را در راستای توسعه منطقه‌ای شکوفا سازد، اشتراکات فرهنگی، دینی، ارزشی، تاریخی، زبانی و جهان‌بینی

برش

رفع سایه تنش از روابط ایران با کشورهای منطقه در دولت سیزدهم

یکی از بارزترین و پرنگ‌ترین وجوه دوران ناتمام ریاست‌جمهوری شهید رئیسی را می‌توان در حوزه «سیاست خارجی همسایگی» دانست. این موضوع زمانی بیش از پیش توجه‌ها را به خود جلب می‌کند و می‌تواند مورد بررسی و تدقیق صاحب‌نظران قرار بگیرد که به دو نکته در این ارتباط توجه شود؛ نکته اول این‌که دولت شهید رئیسی در شرایطی عهده‌دار سیاست خارجی شد که روابط ایران با اغلب کشورهای منطقه به‌ویژه در حوزه خلیج فارس، یک دوره حدوداً هفت‌ساله از بحران و تنش را به همراه خود داشت که حتی بعضاً با تنش‌های لفظی بین مقامات طرفین نیز همراه بود و چیزی که به دولت سیزدهم به ارث رسید، انباشتی از قطع روابط، سوء تفاهم و سردی روابط با کشورهای عرب منطقه خلیج فارس و به تبع آن با برخی از کشورهای مسلمان و عرب زبان آفریقا یا حتی کشورهای دور‌دست‌تر آن در جنوب شرق آسیا بود.

درواقع تنش در روابط میان ایران با طیف وسیعی از کشورهای اسلامی در منطقه و حتی فراتر از منطقه، سایه افکنده بود و به نوعی سیاست خارجی همسایگی ایران دچار نوعی سردگمی و بن‌بست در سیاست خارجی همسایگی شده بود که به‌ویژه تحت تاثیر تنظیم روابط برجامی با کشورهای اروپایی، هر روز پوسته سخت‌تری از بی‌اعتمادی به خود می‌گرفت.

عبور از این پوسته سخت، با زکردن گارد برخی کشورهای منطقه برای بهبود روابط و ایجاد چشم‌اندازی مطمئن از سیاست خارجی منطقه‌ای، موضوعی بود که در کمتر از سه سال از دوره ریاست‌جمهوری شهید رئیسی و وزیر شهید امیرعبداللهیان، جامه عمل پوشانده و اعتماد متقابل از دست‌رفته بین ایران و برخی کشورهای منطقه، بار دیگر احیا و در اختیار دولت چهاردهم قرار داده شد.

گزارش

هوای خوش بهارستان در اطراف کابینه

پنجمین و ششمین جلسه بررسی صلاحیت وزرای پیشنهادی، روز گذشته در صحن علنی مجلس برگزار شد

ظرفیت‌سازی در زمینه حقوق مالکیت فکری ازجمله شاخص‌هایی است که در برنامه وزیر پیشنهادی دادگستری وجود دارد.

ابراهیم رضایی، سخنگوی کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس نیز درباره‌نصیرزاده اظهار کرد: آقای نصیرزاده در شرح توضیحات و تعهدات خویش در چهار سال پیش‌رو، حرکت در راستای تدابیر و منویات فرماندهی معظم کل قوا و تحقق اهداف و سیاست‌های کلی نظام جمهوری اسلامی، رویکرد جهادی و تحولی، به‌طور مستقیم در قدرت‌سازی و پیشرفت انقلاب اسلامی و به‌طور غیرمستقیم با پشتیبانی کارآمد و موثر از نیروهای مسلح و جبهه مقاومت را مورد تأکید قرار داده است.

تبیین وضع موجود این بخش‌ها، بیان شاخص‌های بین‌المللی شاخص‌های کلان و شاخص‌های بخش صنعت معدن، چالش‌های بخش صنعت، معدن و تجارت، خط‌مشی و سیاست‌های کلی وزارت صنعت، معدن، ماموریت‌های این وزارتخانه، اهداف کلی، کمی و کیفی وزارتخانه و راهبردهای توسعه بخش صنعت، معدن و برنامه‌های اجرایی در راستای راهبردهای تعیین‌شده ازجمله این تعهدات است.
گفتنی است، مجلس شورای اسلامی تاکنون صلاحیت و برنامه‌های علیرضا کاظمی‌وزیر پیشنهادی آموزش‌وپرورش، ستار هاشمی وزیر پیشنهادی ارتباطات و فناوری اطلاعات، حجت‌الاسلام سیداسماعیل خلیط وزیر پیشنهادی اطلاعات، عبدالناصر همتی وزیر پیشنهادی اقتصاد و امور دارایی، سیدعباس عراقچی وزیر پیشنهادی امور خارجه، محمدرضا ظفرقندی وزیر پیشنهادی بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و احمد میدری وزیر پیشنهادی تعاون، کار و رفاه اجتماعی را مورد بررسی قرار داده بود.